

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

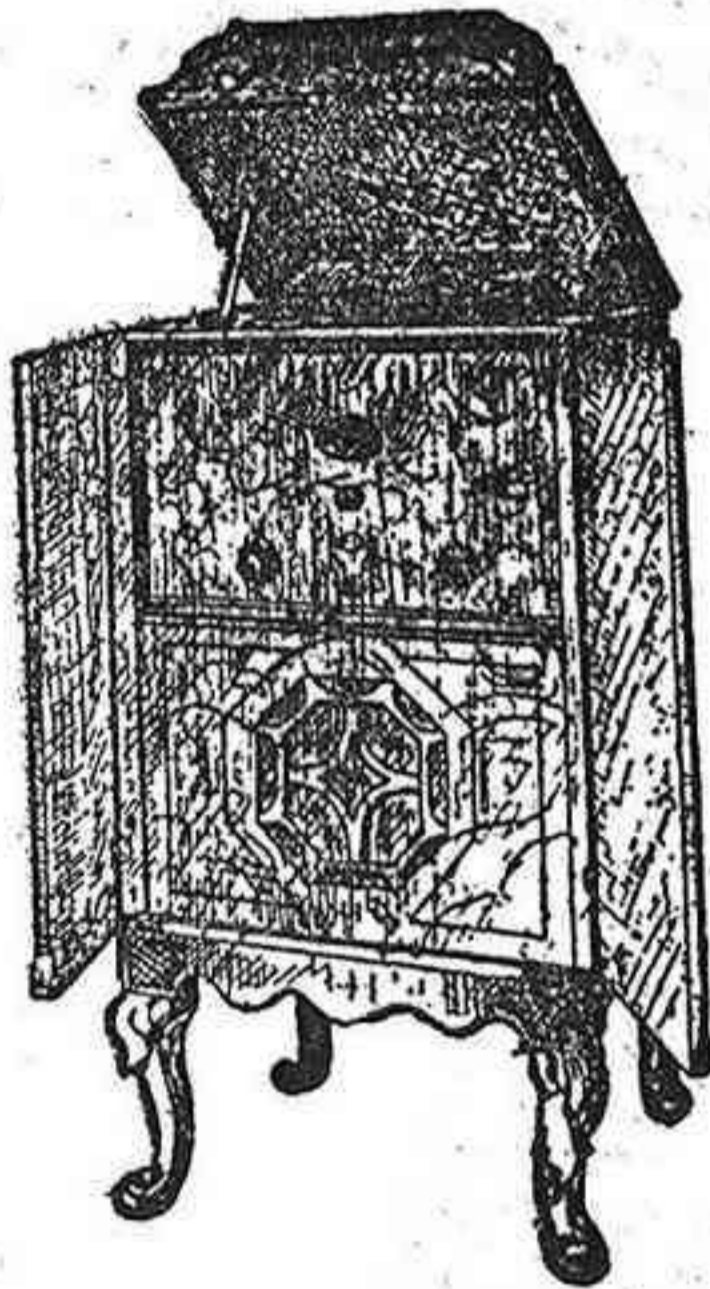

Estampes de la Passió barcelonina

Jesús fa l'Ullet als murcians i Santa-Maria fa el que pot.

Ràdio-Phono CLIMO

PREU:
900
PTES.

Ramon Climent

Consell de Cent, 266 (tocant E. Granados)
Telèfon 23058 :: BARCELONA

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa
Prou sofrir inutilment de les dites malalties
gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

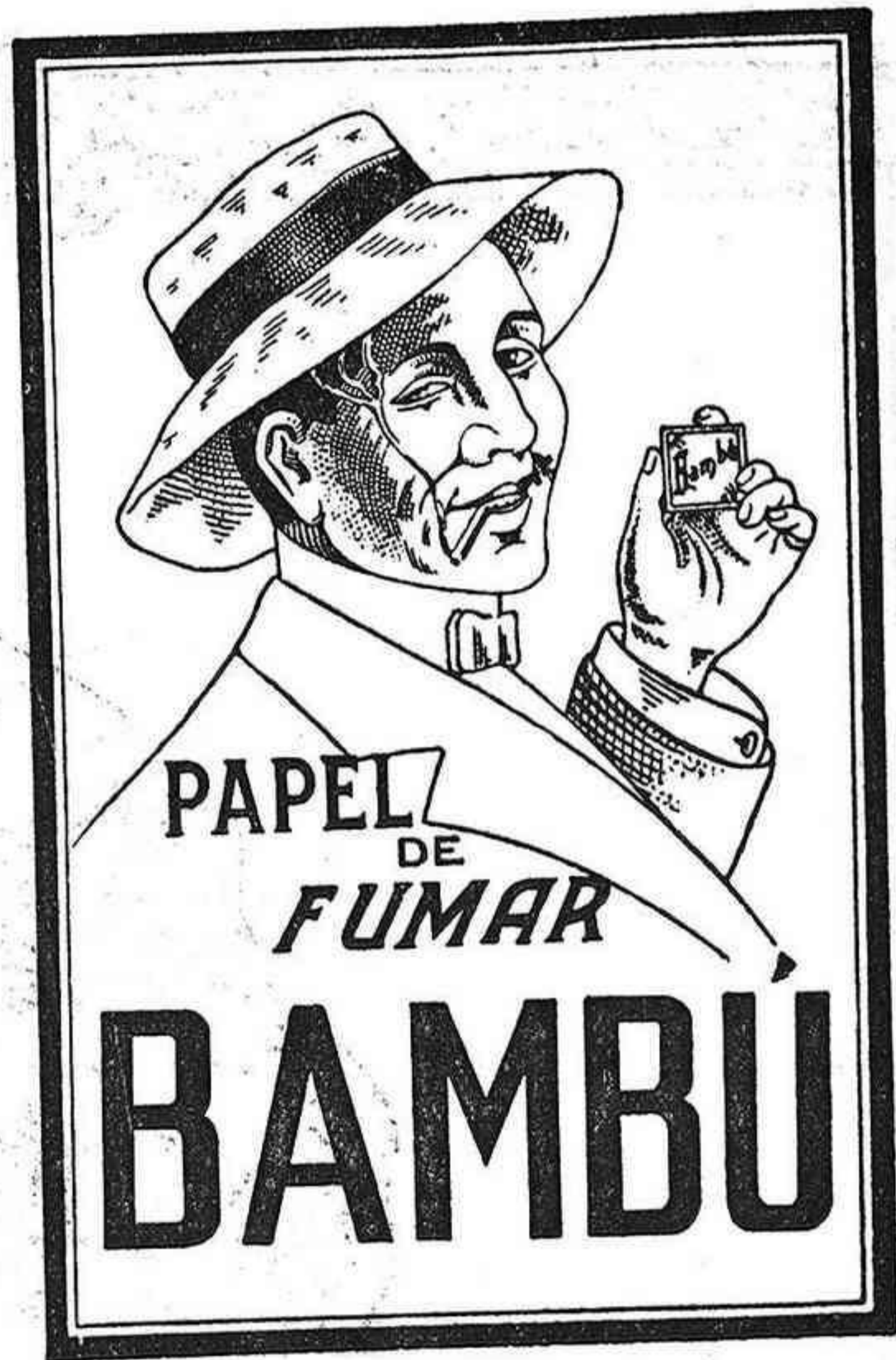
Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *urètritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guaireixen aviat i radicalment amb els Catxets del Doctor Soivre. Els malalts es guaireixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'00 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sifilis* (avariats), *eczemes*, *herpes*, *ulceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guaireixen aviat i radicalment amb les Píndoles depuratives del Dr. Soivre, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronsos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polacions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònica i rebels que siguin, es guaireixen aviat i radicalment amb les Gràcies potencials del Dr. Soivre. Mes que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulles i el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessecs 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a *Oficines Laboratori Sôkatarg*, carrer de 1er, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament, tractament i guariment de les dites malalties.

PAPEL
DE
FUMAR
BAMBU

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

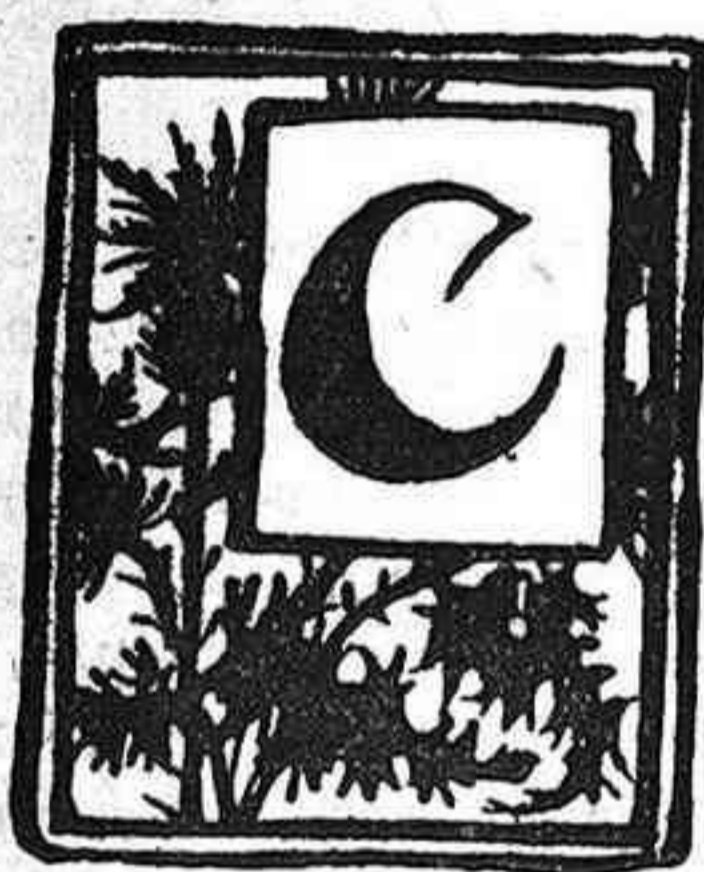
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

EL 73

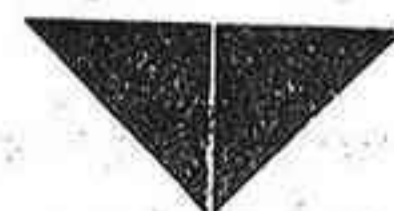
OM tothom sap en el mes de febrer de l'any 1873 es va proclamar la República a Espanya. El primer govern va ésser presidit per Estanislau Figueras. Poc després dimitia i Martos s'apoderava del Govern. Tot seguit Pi i Margall l'increpava i constituïda la Cambra en sessió permanent és féu un nou Govern amb Castelar, Pi, Salmeron, etc. No s'entenen. Pi i Margall volia la

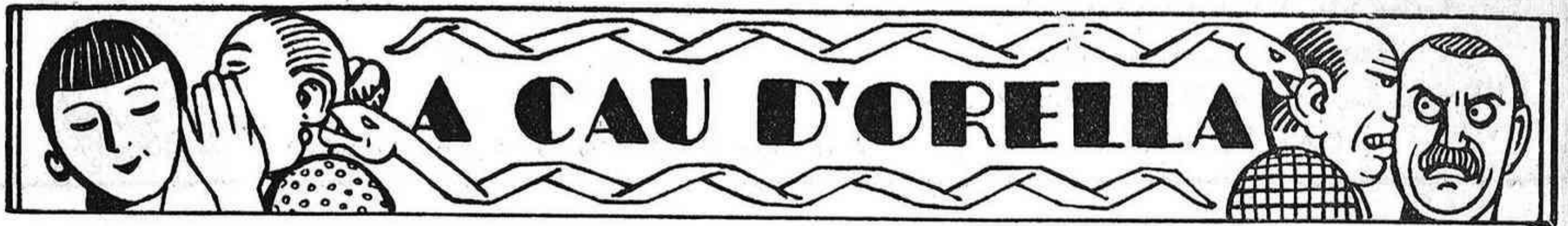
República federal i lluità contra l'Estat Català proclamat el dia 9 de març a Barcelona. Es barallaren quant la dimissió de Martos de la presidència de l'Assemblea Nacional. Estigué a punt d'ésser ellegit el marquès de l'Albaida però ho fou per sis vots més Salmeron. L'Assemblea increpava al Govern. Volien tancar les Corts. La majoria volia treure a Pi i Margall i posar-hi el marquès de la Torre. El general Pavia prometé que les tropes respectarien el Parlament. Ara bé, com que volia pau demanava la destitució del Govern. Salmeron no volia que hi hagués sang. Pavia oposava el Parlament al Govern. Aquests ingenus republicans de llavors també creien que fent caure el Govern que hi havia, la pau i la tranquil·litat del país seria un fet. En efecte es varen reunir les Corts. Els federals assaltaren el Parlament. Conspiraven Serrano i el marquès del Duero. Els diputats es varen veure agredits per les masses irresponsables. Castelar es jugà la vida defensant les prerrogatives parlamentàries. Els federals es feren els amos de l'Assemblea Nacional. Es demanava a la força «la federal». Es celebraren eleccions en mig de la xirinola republicana més esplèndida. El dia 1 de juny es reuniren les Corts. Figueras tornà a deixar el Govern. Es sublevà el general Velarde. Es proclamà la República federal. Tornà a la Presidència Pi i Margall i es presentà al Parlament. La Cambra no va voler aquell gabinet. S'en féu un de nou posant-hi a la presidència el mateix Pi i Margall. Pi pregà la unió, per acabar amb la guerra civil i salvar la República, però no pogué amb aquell Govern que li feren i es presentà vuit dies després a dir al Parlament que no era un ministeri apte el que li havien donat. L'autoritzaren perquè s'els fes com vulgués. El va fer. Es produí el moviment cantonalista. L'exèrcit sublevat feia el que li donava la gana i el Govern es trobava feble davant d'ell... Els assassi-

nats eren a l'ordre del dia, els robatoris també. Els fets revolucionaris perturbaven tota la vida econòmica del país. Les Corts demanaren amb urgència, repressions constants. Cada dia es trobava el Govern amb defecions dels militars, amb aixecament de masses que volien anar de pressa a dur la federal i a repartir-se els béns comunals. Els militars feien d'herois. Ill Govern no podia confiar en cap general. Amb motiu de la detenció del general Contreres i de que Pi volia enviar forces a Múrcia, oposant-s'hi el ministre de la Guerra, va dimitir Pi i Margall. Pujà al Poder don Nicolau Salmeron. No hi va pas haver tranquil·litat. Guerra civil. Les tripulacions s'apoderaven dels vaixells i feien gresca revolucionària. D'exèrcit anava per les seves i operava per compte propi. El país vivia en un estat d'hiperestèsia revolucionària absurda i pintoresca. Les Corts anaven sabotejant ministeris, jugant a fer dimitir ministres i a posar-n'hi de nous. I aquella pau que deien que hi hauria cada cop que demanaven que dimitís un ministeri? Ni quan Pi va substituir a Figueres; ni quan Figueres va substituir a Pi; ni quan Salmeron va substituir a Pi i Margall, ni quan Castelar va pendre el poder de les mans de Salmeron... Mai va haver-hi tranquil·litat. Mai. La majoria de les Corts jugaven a fer caure governs. Ho trobaven molt divertit. Mentrestant els monàrquics conspiraven. Mostren l'estat del país a les multituds serenes i recloses. Mai hi havia hagut tanta olla política. Els Governos no podien realitzar una obra seriosa. Cada moment era propici a un canvi d'orientació. Castelar semblava l'home en un moment donat. La guerra civil adquiria proporcions extraordinàries... Pavia ho veia clar. Castelar, no. Aquest es va negar a acceptar la proposició de Pavia de mantenir tancades les Corts per a poder fer front a la dramàtica situació de la guerra. «No em vull apartar ni un milímetre de la legalitat» (Ara es diria de la *juridicidad*). Va convocar les Corts per al dia 2 de gener. El dia 3 es va reunir la majoria. Es varen insultar tots. Canalejas contra Salmeron; Salmeron contra Castelar; Castelar contra tots, i a la matinada el general Serrano es va fer càrrec de la Presidència... L'assassinat de la República estava començant. L'havien ajudat a ben morir els republicans que cada dos per tres jugaven a enderrocar ministeris i feien molta broma en anar fent «ex ministres».

Crec que és interessant retenir tot això en el moment de la primera crisi a la Generalitat de Catalunya al mes i mig de constituir-se formalment.

FRANCESC MADRID

HEU DE TRIAR AMB MOLTA CURA ON ANEU A PRENDRE CAFE.

Sembla que no però l'home que vulgui millorar de situació s'ha de fixar molt en on va a prendre café. Nosaltres que mai ens havíem fixat en aquest detall, ara de pocs dies ens hem pogut convèncer de què badàvem lamentablement. Mireu sinó:

Un bon senyor, funcionari de la Generalitat, secretari de Milà i Camps i de Foronda, durant la dictadura naturalment, començà de sobte després de la proclamació de la República a anar a prendre café a «La Falç» i fou nomenat cap de negociat.

Ara aquest bon senyor que sap triar on pren el café, acostuma a anar al carrer del Vidre, a can Badia com diuen, i fins hom afirma que ha demanat l'ingrés a les Joventuts d'Esquerra d'Estat Català.

El secret? Terradelles, un dels principals membres de «La Falç» era Conseller de Governació i Josep Dencàs, fundador de les Joventuts d'Esquerra E. C. és actualment Conseller de Sanitat i Assistència Social.

NO VULL ESSER MAI MES DI-SIDENT...

En la cèlebre reunió de la majoria de l'Esquerra en la qual es parlà de les dimissions dels senyors Lluhí, Terradelles, Comes i Xirau, el senyor Humbert Torres féu un llarg discurs durant el transcurs del qual atacà diverses vegades la posició del senyor Macià.

Rovira i Virgili, notava que tot-hom escoltava amb atenció però com sigui que tenia al mateix darrera seu el que feia us de la paraula no el pogué descobrir fins en el moment que ja havia acabat. Llavors el senyor Torres preguntà què li havia semblat el parlament:

Molt bé, molt bé, digué Rovira i Virgili per compliment car no s'havia asabentat de res.

—Es clar home—afirmà Humbert Torres en veu alta perquè el seu interlocutor el pogués sentir. I seguí defensant el seu punt de vista.

—No, això no!—cridà esfereït el senyor Rovira i Virgili—. No teniu gens de raó—. I dirigint-se a un altre diputat exclamà:

—No en vll ésser mai més de dis-sident...!

A LA JUSTICIA PRENDER?

Ja donàrem compte la setmana passada dels grans dots d'home previsor amb què compta l'incomensurable Farreres i Duran. Per la premsa diària s'hauran assabentat els nostres lectors de la confirmació de la notícia que donàvem del nou «enxufe» del senyor Farreres com a Secretari del Director General d'Agricultura de la Generalitat, senyor Pere Mies i Codina. I també suposem que hauran vist que el sou és el mateix que digüerem; 10,500 pessetes anuals.

Així com demostrà la seva astúcia per a afavorir-se ell mateix, palesà una gran precaució per tal d'impedir que els seus imitadors reeixissin. El cas fou el següent: El dia que el nou Conseller d'Economia i Agricultura senyor Selves, prengué possessió del càrrec, el mai prou ponderat Rafel Castelltort, sense com va ni com costa, prengué possessió de la taula del Secretari de l'esmentat Departament i no se'n movia amb el natural astorament dels funcionaris d'aquell despatx. Aquesta presa de possessió, durà però els moments necessaris perquè el senyor Farreres co-

municqués al senyor Castelltort que no era aquell el seu lloc, car si bé cert que era secretari—sense sou—del diputat Selves, no havia estat nomenat, encara, secretari del Conseller senyor Selves.

El lloc en litigi el reservava el senyor Farreres per al seu amic Obiols que a hores d'ara ja l'ocupa.

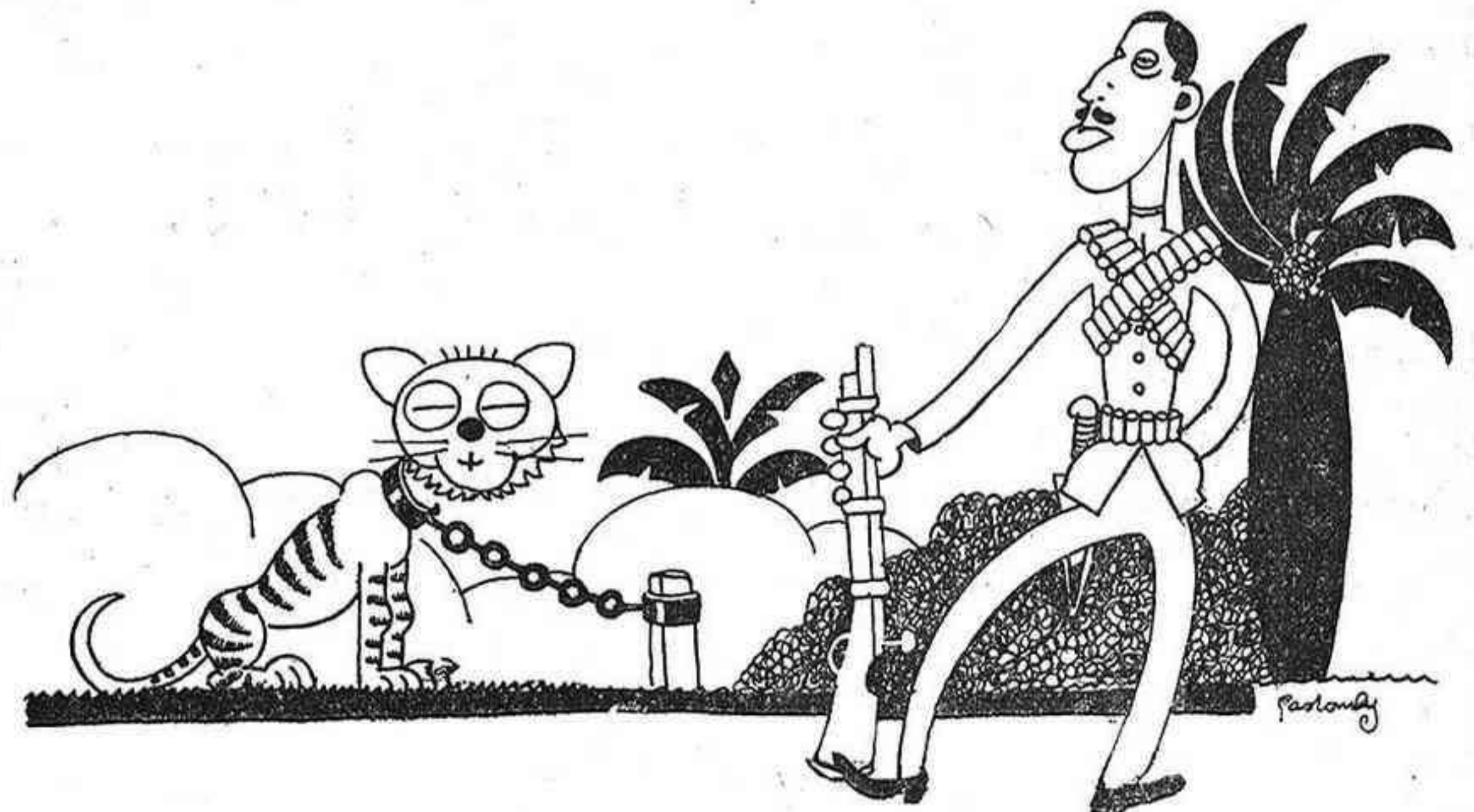
ACI DINS NO ES PODEN VENDRE DIARIS.

Un periodista simpatiquíssim que porta a Barcelona poc més d'un any i que ja parla gairebé perfectament el nostre idioma, va ésser l'altre dia víctima d'un «trop de zele» d'un cambrer de la «Taverna Basca».

El bon senyor Frenswood—Fox-Trot com li diuen els íntims—anà a la Direcció de Correus a recollir dos diaris Nordamericans que havien arribat del seu país. I els anà a recollir personalment, puix que pel seu desmesurat tamany no els hi porten a domicili; posà els seus dos periòdics sota el braç i anà a sopar a la Taverna Basca.

Un cambrer que hi havia prop de la porta li impedí el pas, primerament sense dir-li els motius fins que al cap d'una estona de discutir si entrava o no li manifestà que a l'interior no era permesa la venda de diaris.

Havia confòs els dos diaris neiorquins per tota una edició d'un diari de Barcelona!

Els entreteniments del Borbó

—Ja que no puc matar homes, m'entretindré a Ceilán matant tigres.

MERCAT POLITIC

Es reprenen les sessions del Parlament. — Punxades que no sorteixen efecte. — El que foren cares xiroies, es tornen cares de tres déus. — El poble, encara que no ho sembli, recorda certes actuacions.

Sí, senyors. S'han reprès les sessions al Parlament. I no ha succeït res transcendental. Tota aquella angúnia, aquell neguit, aquell «què passarà» que sentien i escampaven la gent de dreta, s'ha convertit en foc d'encenalls. A la sessió del Parlament no hi hagué cap novetat. Hi hagué, sí, el discurs ple d'intelligència i seny del senyor Pi i Sunyer. Hi hagué la dosi de barra del senyor Ventosa i Calvell. Hi hagué el discret i prudencial mutisme dels tres —Comes estava malalt—.

Luhí, Xirau i Tarradelles es portaren molt bé.

El seu silenci assolí un efecte que no esperaven els senyors de la Lliga; aquests senyors que no es cansaren de punxar perquè algun dels tres respongués.

Però com que allò del respecte i la disciplina és un fet, els tres, amb un silenci i un seny digne del discurs del senyor Pi i Sunyer, optaren per escoltar els «incòrdius» com aquell qui escolta el vent. I això que

El cessant. — No es veritat que fa molt fred?
El de l'abric. — Jo no en tinc gens.

el vent bufava de la dreta; era vent tempestuós i molest. Vent d'aquell que aixeca polsaguera. Un vent fred.

* * *

La gent de dreta, aquella que durant els dies del moviment ha posat el crit al cel—únic lloc d'on els escolten potser per afinitat d'idees—han canviat de caràcter sobtadament. Tot el que fa uns dies eren paraules a cau d'orella, rialletes malicioses i rostres plens d' d'illusions, s'ha convertit en unes cares llargues fins als peus. Si el renegar fes senyor, potser haurien renegat una miqueta. Però no està bé. ¿Què diuen al cel?

Fan «morritos», s'aconsolen l'un a l'altre, i esperen — i creuen — en dies millors.

Quan van veure la «terrible» discrepància que hi havia entre els homes de l'Esquerra, ho varen contar a la senyora i a les amistats:

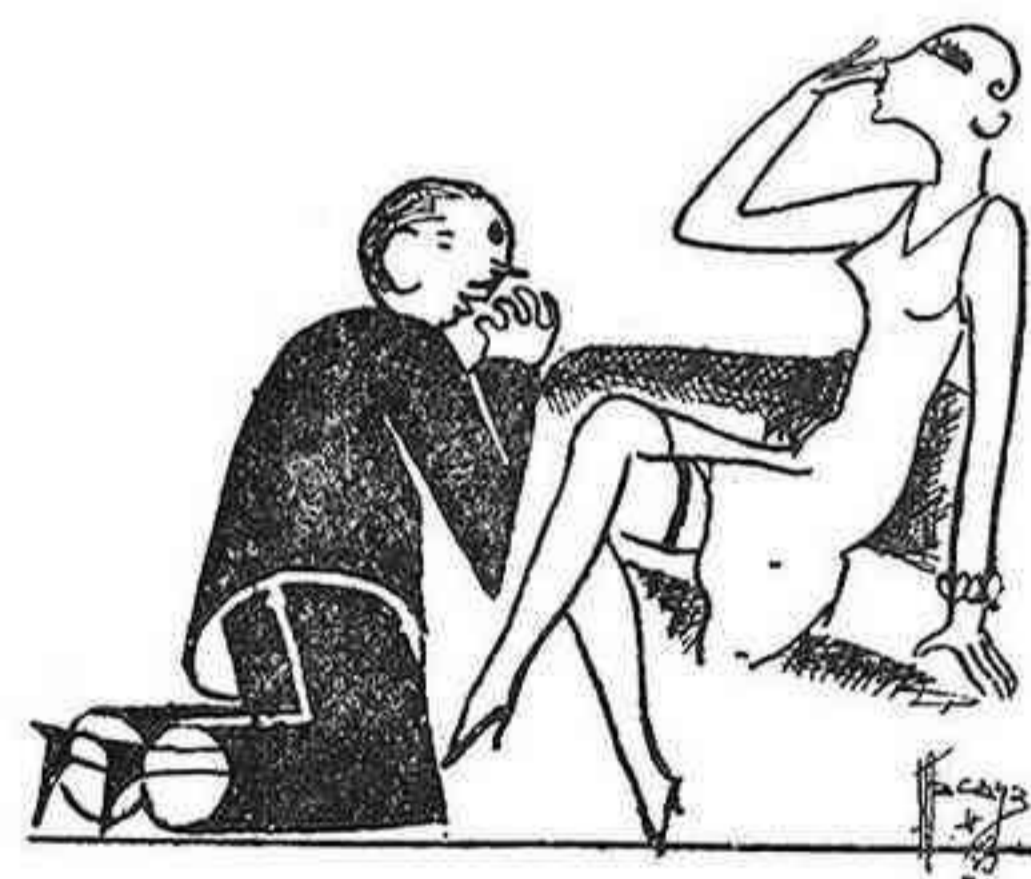
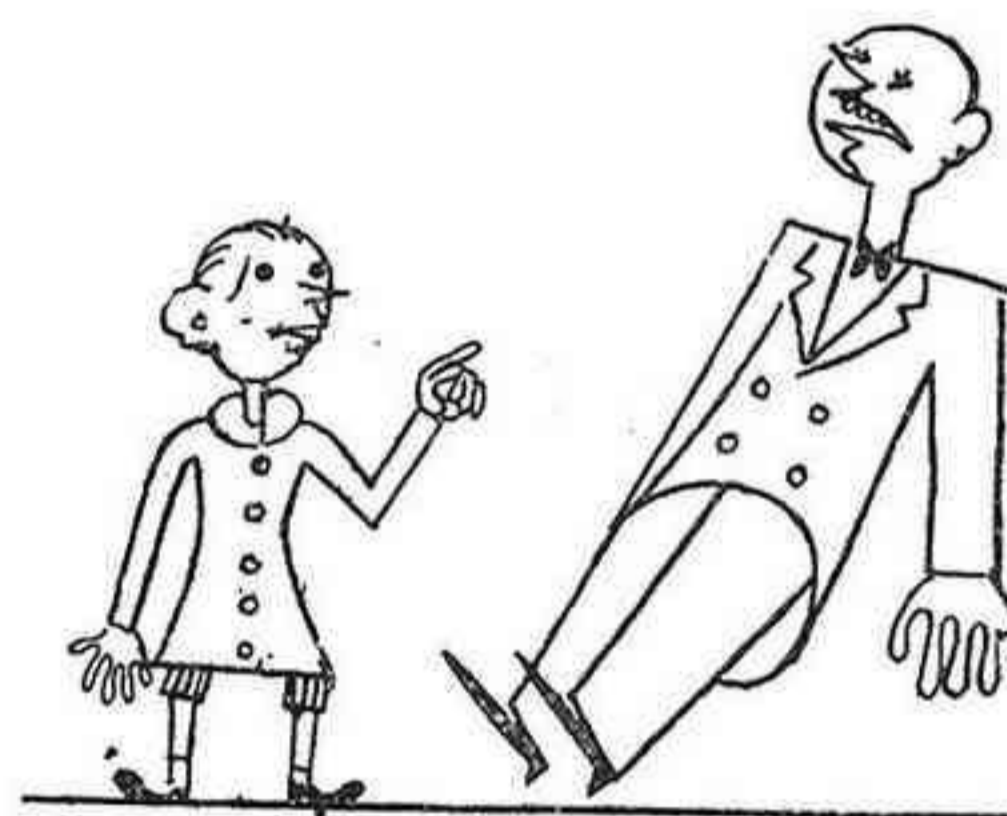
—Això és un fet! — es deien i comentaven —. Ara han caigut aquests. Demà cauran els altres. I ací no ha passat res.

Aquest «ací no ha passat res», significava l'història — el trist història — d'una vida política plena de desencerts. Almenys es pensaven que, anant les coses per aquell camí, el poble fàcilment oblidaria un passat — passat de col·laboració amb la dictadura i amb la monarquia — i que tornarien a imposar-se ells.

Però quan, després, s'han adonat que les coses s'han arranjat d'una manera exemplar i intel·ligent; que els homes no han seguit aquella vella política de pare Pedaç i desgavell, s'enfaden, critiquen, murmuren i empren tots els tòpics i tots els baixos procediments.

—A l'altra porta, germà — els respón el poble quan demanen al·moina de simpatia i de recolzament. — Aquí no fem caritat als caragirats de la política. Encara no ens l'hem begut l'enteniment.

TINET.

—Quant em costarà, doctor, l'operació?

—No es preocupi, ja ho arreglarem amb els hereus.

—La meva felicitat hauria estat tenir un fill.

—Que no en té cap?

—Vuit!!

—Ja ho saps, el que no sap fer-se entendre és un ase. Ho tens entès?

—No senyor.

—Digui'm: ¿Vol casar-se amb mi, sí o no?

—Primer vull saber de quina marca és el seu auto.

—¿Que també va a la farmàcia Sr. Anton?

—Al contrari, me'n vaig a fer el corrido aprofitant que tinc tota la família amb la grip.

Kodack

L'HOME QUE VA ALS ENTERRAMENTS

Aquest home, aquesta mena d'home, aquest tipus, sols pot produir-se en les ciutats, com més grans millor. En un poble no tindria vida.

Aquest home és un aficionat al enterrament. Aquest home assisteix a tots els enterraments, no se'n deixa perdre cap.

Aquest home—us donem la seva filiació per a, si sou aficionats, com ell, a assistir als enterraments, el conegueu—no és veq. Però li passa una cosa terrible: no és jove. És aquesta cosa trista i grisa coneguda per «un home de mitja edat». Tenir mitja edat és com no tenir-ne cap.

Aquest home no és ric, però tampoc no és pobre. Viu d'una renda, o treballa al matí en una oficina.

Quan té enterrament demana permís. Ell, per aquest motiu, voldria que tots els enterraments es celebressin a la tarda; és un home assenyat i complidor, i no li agrada demanar permisos.

Viu sol o amb la família: és igual. Viu d'una manera grisa, impersonal, com una rosa. No menja massa bé, però tampoc menja massa malament. No va ben vestit, però tampoc va mal vestit.

No té vicis, perquè els vicis li donarien una personalitat i ell és un home impersonal. No va al teatre, no va al cinema, pren el cafè a casa.

No llegeix llibres. Però llegeix el diari. Del diari no l'interessen les informacions de l'estranger, ni la política, ni l'art, ni els esports. No. Ell és un home seriós que menysprea les petiteses, i del diari només llegeix les defuncions i les esqueles. Per tant ja comprendreu que el diari preferit és *La Vanguardia*

dia. *La Vanguardia* li sembla el millor diari del món. La contemplació d'aquelles pàgines de morts li produeix un goig que no li produiria la contemplació del paisatge més bell. La pàgina de *La Vanguardia* és com el vermouth. Després, amb l'enterrament, vé el dinar.

Aquest home és una inutilitat, un home que hi és i no hi és. No pot dir-se que sigui una cosa, però tampoc serveix de res.

Si no anés als enterraments, no sabria on anar. El dia que es tracta de l'enterrament d'un personatge, aquest home és feliç, i l'enterrament lifa l'efecte d'una festa major. Però aquests escassegen, lastimosament. D'aquests no en cauen cada dia, i ha d'acceptar el que bonament es presenti.

El destí d'aquest home és tristíssim. Quan mori, ell que ha anat a tots els enterraments, ningú no anirà al seu.

LLUIS CAPDEVILA

ERNEST VENTOS

Ha mort Ernest Ventós. És a dir: ha mort un home digne, honorable, intelligent. Ha mort un gran català, un gran republicà.

Ha mort jove, quan d'ell podien esperar-se'n grans coses.

Nosaltres érem bons amics d'ell. Mai no tinguérem—perquè no les mereixia—censures per a la seva obra.

L'enterrament ha estat una sentidíssima manifestació de dol. Al dol dels familiars i de la ciutat ens hi associem nosaltres.

LLIBRES

L'excelent poeta J. Cortés Buhigas, autor dels llibres «Esparses» i «Del cor als llavis», ha tingut la gentilesa de fer-nos conèixer, en una lectura íntima, alguns dels treballs que componen el nou volum «Hores de claror», que molt aviat donarà a l'estampa.

Una vegada més hem pogut apreciar els mèrits d'aquest poeta que, massa modest, no procura obrir-se el camí que altres ocupen sense posseir els mèrits seus.

FITXES

FRED

Pesava com vidre, amb un pes tallant. Les seves arestes es clavaven ben endintre.

Sentíeu que el fred s'enxovava joiós, gras. La tos cavernosa de la grip li semblava un hurra.

A la Plaça de Catalunya els miralls dels aljubs dels brolladors s'anaven en-sorrant sota el pes del fred. Orfes de cels i de vols de colom, treien la seva enyorança en un esguard glaçat de perla.

A les Rambles s'havien encès uns fognets de foc vora les parades de les flors. Vàrem veure una rama d'ametller florit — la primera —, estendre les flors enfredorides vers les flames. Tota la tremolor de l'ametller — oscil·lació entre el glaç i el foc — tenia com un fregament de mans. Dintre del fred, les flors s'adonaven que no podien donar fruita. I cercaven apropar la seva des-emparança a les flames.

Uns petits rams de clavells, uns petits manats de roses. El fred els bavejava en gris.

Les grans tofes de mimosa, que gairebé omplien la totalitat de les taules de les floristes de las Rambles, volien riure amb riulla clara d'or belluguet.

Però la seva lluita amb el fred els feia tenir mossecs de dents aurificades.

COLOMS DE PLOMA RISSADA

No podrien viure en la llibertat d'una plaça.

Aquests coloms, tan escaroladament rissats, amb caragols de processó de Corpus, necessiten una vitrina del carrer de Fivaller.

Avisen una «permanent» d'un perruquer colom que viu el dia; estan a punt per unes volades de jazz, volades en espiral, farcides de dissonàncies.

Coloms tan moderns, renunciem a tota ascendència i a tota tradició. Ni els plauria venir de la coloma que volà damunt del món negat, amb una branca d'olivera al bec.

Trencat amb tot passat, semblen educar-se per taquí-mecanos o per servents d'un bar on les begudes siguin tan rissades com les seves plomes.

Quan des de la seva gàbia us esguarden, ja sembla que us vaticinin que celebraran la seva futura llibertat especial amb una embriaguesa de tirabuixó.

LA TRAGEDIA DEL TENOR.

En aquests dies de fred sortí a l'eixida a vocalitzar. La veu va escapar-li tota

Diu que la grip ja va de baixa.
—El que tindria d'arar de baixa són els atracaments i pistolers.

plegada de la gorja i li fugí cel enlaire com un globus, ofrena de magatzem, quan se li trenca el fil.

El fred, però, va glaçar-la a mig aire i ara, com a uns onze pisos amunt, la veu del tenor es gronxa en petit cirrus, fumós i a punt d'esparracar-se.

Fa cinc dies que el tenor no es mou de l'eixida amb la boca oberta esperant la sort que la veu, en desglaçar-se, li torni caure dintre la gorja, líquida i airejada.

El tenor somniava cantar, amb aquesta veu, que mai no havia pujat tan amunt, «Talisman», del Mestre Vives.

La tragèdia del tenor fa llagrimenjar totes les balconades que, estarterides de fred, la contemplen.

EL FRED A CASA!

Fa un fred! Fa un fred!
«Sabeu? La veïna del tercer pis na deslliurat un os blanc!»
Es el mateix fred qui, dintre els pisos

barcelonins, us embuata el cos perquè hi viviu uns dies com esquimals.

Us escalfeu esguardant el carrer per rera els vidres del balcó.

Fora, davant de casa, una palmera, moguda per un vent de neu, gronxa els seus ventalls amb un soroll verd de persiana.

L'OPISSO, DIBUIXANT CRUDEL

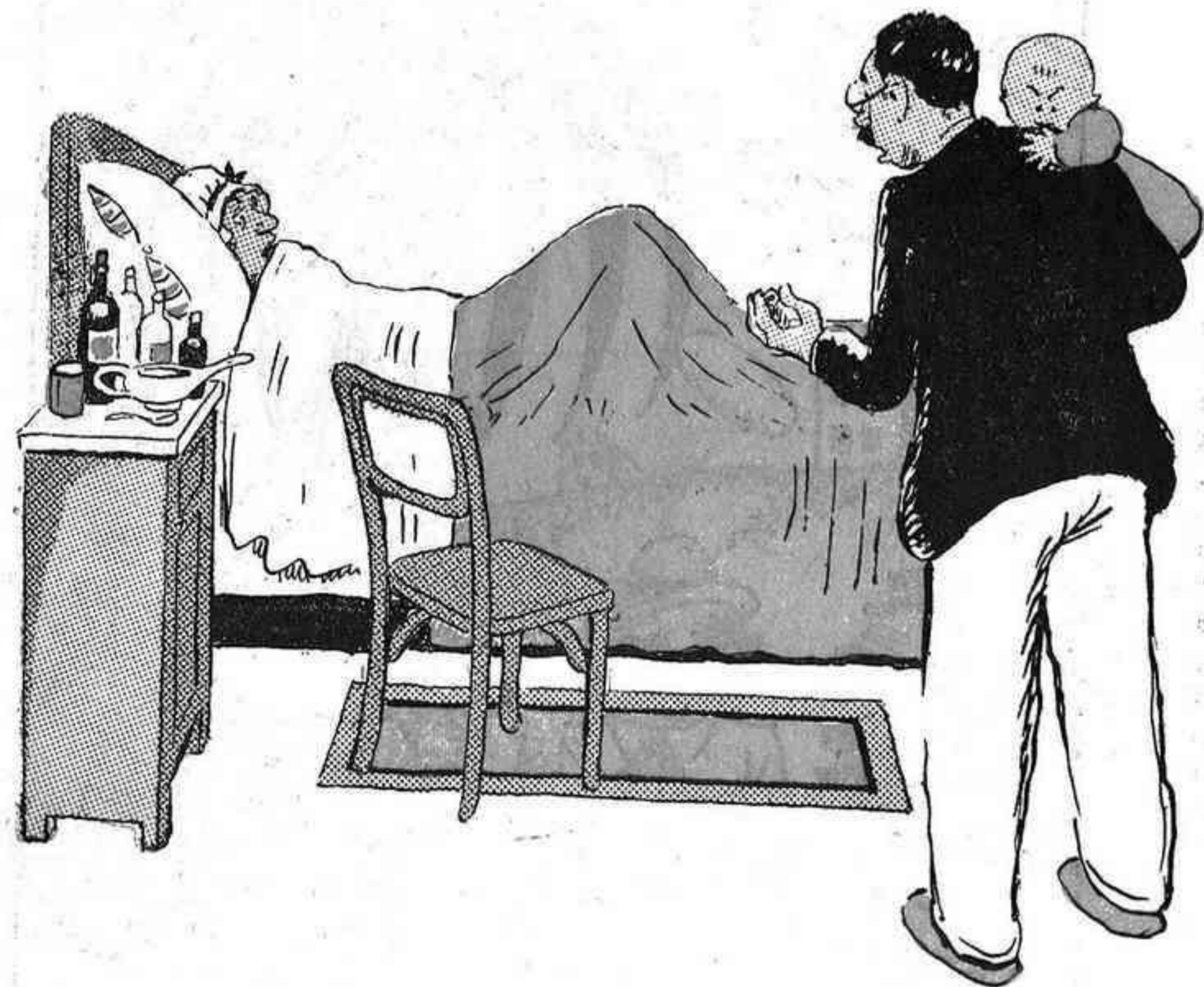
Quatre homes despullats de cap a peus en un dibuix del gran Opisso. I penjats en tots els quioscos de Barcelona. Quina Inquisició hauria ideat aquest turment?

Vàrem veure i contar — això nosaltres — que aquells quatre pobres cosos nus de polítics, trets d'un paradís amb honors, xampany i calefacció, es glaçaven dues centes trenta vegades cadascun d'ells en dos cents llocs barcelonins, on els exposaven al públic.

Tantmateix és massa! Perdonem a l'Opisso el seu sadisme per la molta admiració que li tenim.

RAMON VINYES

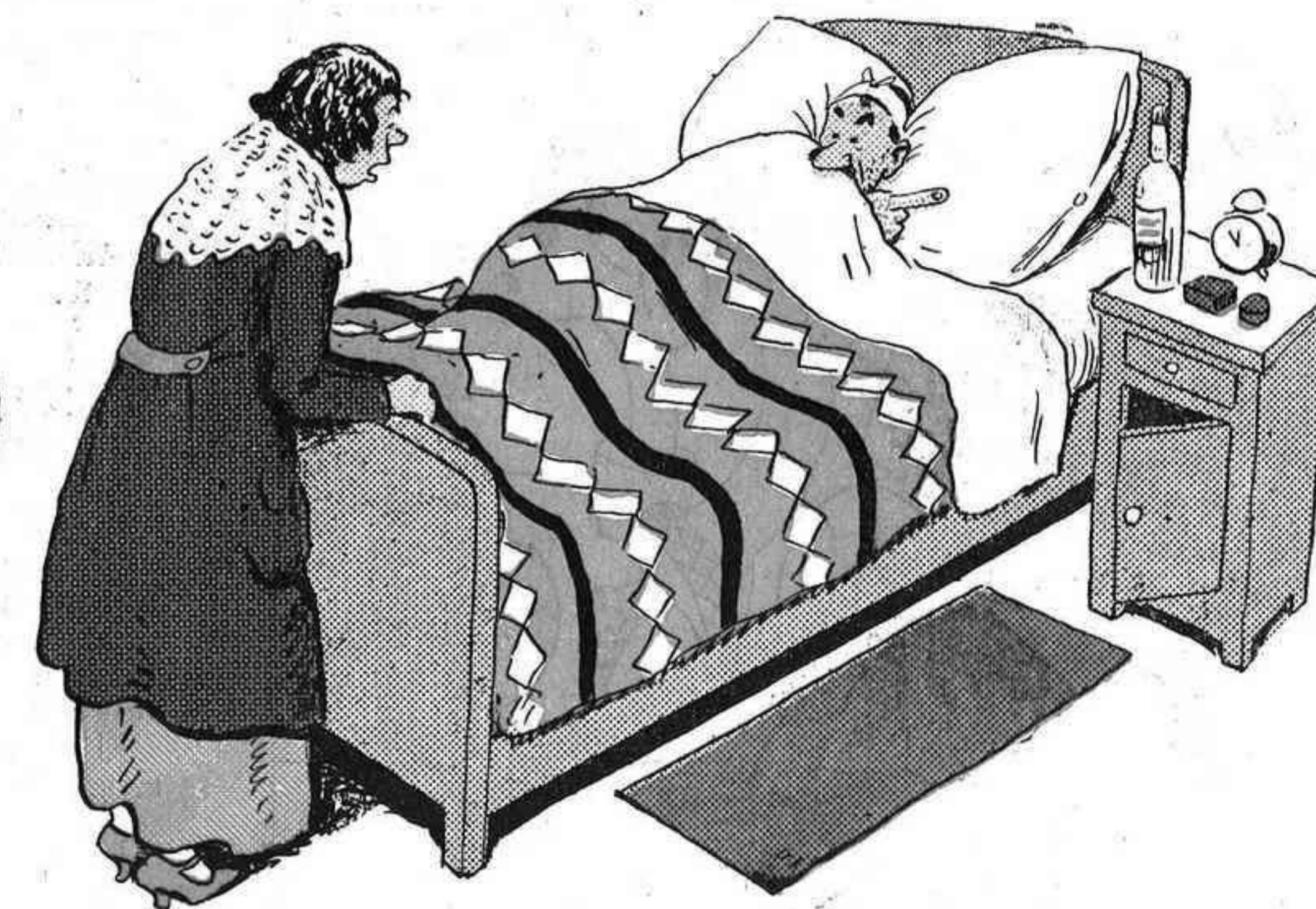
LA PASSA.-Clixés de la setmana

— Em moro!
— Espera't. Cúse'm aquest botó, abana!

— Aquesta noia hauria d'anar sempre ben abrigada.
— Oh! no pot ésser perquè és vedette de revista.

— ¿Però t'ha dit el metge que em tenia que pendre tota aquesta medicina?
— Sí.
— Però si en aquesta ampolla n'hi ha per matar dos ases.
— Pren-ne només la meitat.

— Què troba doctor?
— Que està bé de per tot arreu.

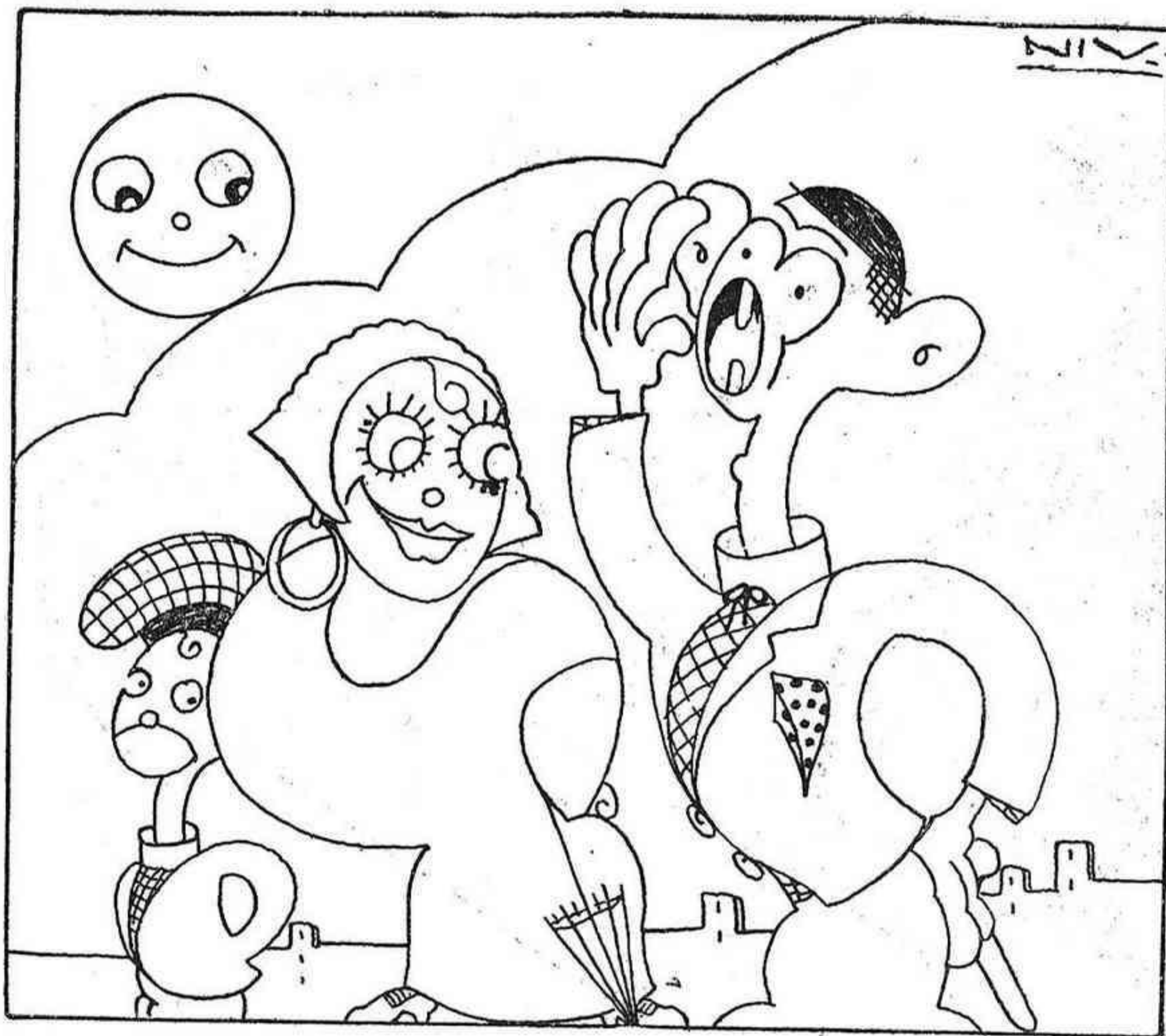

Previsions sanitàries. — Ah, pilló! Al ball de màscares?
— Ca, noia! A cuidar un malalt de la grip.

— Vol dir, senyor metge, que no hi ha perill!?

FOTOGRAVATS - BASTARD

—Tinc un humor de mil dimonis.
—Això et passaria si anessis a veure el Saló d'Humoristes.

Vuits i nous i cartes que no lliguen

ES VEU QUE A BARCELONA
S'HI ESTA BE

Els diaris d'aquests dies han publicat dos comunicats.

Diu el 1.º :

«Els amics del senyor Milà i Camps, han fet gestions per a que aquest, resident a París, pugui retornar a Barcelona.»

Un advocat els ha aconsellat, que l'exiliat, continuï pel moment resident a França.»

Es veu que el senyor Milà i Camps, malgrat els seus diners, enyora Barcelona.

Diu el segon comunicat :

«El senyor Milà i Camps ha fet donació a la Junta de Museus, d'una sèrie de pintures decoratives de gran tamany, originals del malograda artista senyor Clapes.»

Però desgraciat senyor Milà i Camps, qui no les hi feia donar abans d'exiliar-se aquestes pintures, i donar-se compte de què a Barcelona s'hi està molt bé?

Vaja, si promet ésser bon minyó,

no seria res d'estrany que el deixessin tornar.

HUMORISTES EN CONFERENCIA

A Ginebra hi ha un perpetu saló d'humoristes.

Se'n diu la Conferència del Desarmament.

Han declarat, que en les guerres que es «celebraran» en les properes temporades, serà illegal l'ús dels gasos i dels abusos bacteriològics.

Molt bé!

Serà illegal, però totes les nacions en fabriquen, i en posseeixen stocks imponents.

Perquè suposem que els soldats, no tiraran pas amb ballestes o amb trabucs, i que l'aviació no deixarà pas caure dels seus aparells, anuncis del «Burrodona» de la crema «Tocason».

Ja estan de broma tots aquests plenipotenciaris...

I segurament, quan varen acabar d'acordar aquests dos articles se'n devien anar a fer una cocaïna, per a reposar de les fatigues que aquesta gran solució els havia causat.

I a la nit, segurament, tots ells posaren un telegrama xifrat a la respectiva nació, que diria més o menys aquestes paraules :

«No feu cas dels acords presos. Fabriqueu gasos, bombes, obusos bacteriològics i líquids inflamables, que la nostra nació ha d'ésser la més civilitzada, i per tant la que triomfarà en la propera guerra del «Dret».

HAN MORT, ASSESSINATS CRISTIANAMENT

Per els catòlics, allò del «quinto, no matar», es veu que no és res més que una teoria.

En el poble d'Orra, uns catòlics mataren a tres : a un radical, a un radical socialista i a un socialista.

Al domicili dels catòlics d'aquesta població, han estat retrobades copioses armes. (Si vis pacem...)

I endavant...

La política del nostre bisbe senyor Irurita, es veu que dona els seus fruits...

La guàrdia d'assalt, deuria fer alguna de les seves incursions, en les esglésies, on uns «berrendos en negro» prediquen la guerra santa contra aquests heretges de republicans, que han expulsat d'Espanya el catolicíssim rei borbònic, i la borbònica companyia de Jesús...

EFFECTE D'OPTICA

Els radicals i la Lliga, negaren que a Barcelona existís un conflicte d'immigrants.

Segons ells, es tracta d'un efecte d'òptica.

Que els lligueros i els Alejandrinos, solucionin doncs el problema dels mils i mils de murcians que vénen a visitar-nos.

Aquest seria el millor remei per a que tots aquests «turistes» toquesin el dos cap a casa seva.

Perquè quan es tractaria de «donar», els lerrouxistes tindrien marreig, doncs no estan fets a res més que a obtenir.

En quant als lligueros, dirien que si bé havien dit que «a la Lliga hi cap tothom», això era quan estaven a l'altra casa. Ara s'han canviat.

Perquè l'únic que pot donar la Lliga, és solament les indulgències. I encara els han de guardar per als fidels d'en Cambó, el dia que aquest els notifica un plan o una política a seguir.

NO LA TE QUI VOL, LA GRIP

Dieu-li polític, dieu-li periodista, dieu-li comediant, aquest és un home popular.

Es tracta d'un home que per tot es fica, i que tothom coneix.

Aquest personatge, relativament interessant, que no es distingeix per la seva intel·ligència i sí per una qualsevol cosa insignificant — pels colors extravagants de les corbates, pel puny capriciós del bastó, pel barret d'exagerades ales — és l'home que no manca a cap estrena, ni a cap acte públic, ni a cap manifestació, ni a cap enterrament. Fins a les tribunes públiques del Parlament, el trobareu.

Aquest home, que sent el neguit de la popularitat, s'exaspera quan passen dies, setmanes i mesos sense que ningú—d'escrit o paraula—s'ocupi d'ell.

Ell sap que en la política ha fet forrolla, si com a polític el considerem. Que ha escrit novel·les que han estat a punt d'assolir el premi Creixells. Que ha fet creacions en el teatre, si entre la gent de teatre el cataloguem.

I ara—és desesperant!—ningú no parla—ni per a criticar-lo!—d'ell.

La gent comenta, apassionada i plena de fervor, el discurs d'un polític que fa dos anys era un no-res. La gent parla del llibre que acaba de publicar-se, i en parlar del llibre—naturalment—parlen de l'autor. La gent tarallareja la cançó idiota que s'ha posat de moda i que dona lloc a què una comèdia poca-solta i insubstancial s'aguanti tres o quatre mesos al cartell. La gent parla i discuteix totes aquestes coses; però deixa d'ocupar-se de l'home que fa uns dies viu una vida anònima i indiferent.

¿Com dintre podria fer-ho per a tornar a cridar l'atenció? De talent, no en té. Ni com a polític; ni com a comediant; ni com a escriptor. Però el coneix tot Barcelona.

—Coneixes Fulano?—diu la gent.

—Qui? Aquell tipus estrofolari de les corbates amb serrell, o del bastó amb una serp entortolligada per puny i un barret d'ales tan amples que sembla la vela d'un establiment? No és ningú. Un pedant. Un ximple. Un illús. Un home que es pensa ésser alguna cosa... Res...

I aquest diàleg, a vegades, arriba a orelles d'ell. I s'adona que ha perdut categoria. Que la notícia fra-

pant del dia el va deixant arrecanat...

Aquest home, ara, ha tingut una idea genial.

Sap que la premsa publica els noms dels homes populars. Dels homes que, com ell, són polítics, o escriptors, o comedians.

I és la grip, senyors, la grip! la que fa aquest miracle. La mica de grip que per sort—o per desgràcia—ve a visitar-nos cada any.

I el nostre home s'aprofita d'aquesta passa gripal.

Surt de casa sense abric i sense barret, per tal d'arreglar l'encostipat pròleg de la clàssica malaltia. Voldria el microbi de la grip — be-

nigne, naturalment — per veure si rescabalava la seva popularitat. Es faria passar per més malalt del que en realitat estés...

Però, no n'hi ha de fets.

La grip — com la sort: totes dues són senyores—és capriciosa. No s'hi vol acostar. Es nega al tracte amb l'home que la crida i la demana per una gran «necessitat». No vol donar-li el goig de què, demà, la gent pugui dir i els diaris escriure:

—Aquell home de les corbates i el bastó originals, aquell fracassat de la política, aquell illús, aquell ximple, està malalt...

I és que la grip, encara que no ho sembli, té la seva dignitat.

AGUSTI COLLADO

—No s'espanti, D. Joan, que aquestes bombes no són d'Igualada.

LES COSES D'EN PAPITU LA RECOMANACIO

DIBUX D'EN LUIIS MACAYA

GLOSARI

L'HOME QUE HA ESTAT MINISTRE

El senyor Terradelles — un senyor molt simpàtic — era conseller de Governació. Ara ja no ho és. Ha presentat la dimissió i crec que l'ha substituït el senyor Dencàs.

Això, tot això, segurament ja ho sabíeu. Però convé que ho diem: sinó per vosaltres, pels que vindran. Perquè nosaltres—hem d'ésser sincers—tenim la pretensió d'escriure per a la història.

El que tal vegada no sabeu és que nosaltres sentim una viva simpatia envers el senyor Terradelles. I, amb motiu d'unes declaracions que ha fet als periodistes, li volem palesar.

El senyor Terradelles era conseller, que és com ésser ministre. Alguns creuen que la carrera del se-

nyor Terradelles ha estat massa ràpida. Diuen que n'era tant de ministre que fins i tot ja n'era una mica el seu secretari. Però no en feu cabal: són enveges.

En dimitir, el senyor Terradelles digué als periodistes:

—Ara tornaré a ocupar-me dels meus negocis, que els tenia molt descuidats.

Ningú, però, dels periodistes, ha recollit aquestes paraules. Ningú hi ha donat importància.

I en tenen. En tenen més del que sembla. En tenen molta, senyors. Són unes paraules admirables, unes paraules inoblidables. Ara tornaré a ocupar-me dels meus negocis. Això vol dir—i sempre és bé saber-ho—, que abans, quan era ministre, no se'n ocupava. I això vol dir que l'ésser ministre, per a ell, per al senyor Terradelles, ha estat com una aventura, com un somni. Ara

el senyor Terradelles torna a la realitat. Ara es desperta. I en despertar-se, ho fa de cara al negoci.

El seny català, el senyorestevisme li paguin aquestes santes paraules. N'haurà dit d'altres—quan era ministre—de més impressionants, de més efectistes, però aquestes el fan mereixedor d'un homenatge. El senyor Terradelles mereix un homenatge tan sols per aquestes paraules. No ens dols proposar-ho, perquè no vindrà d'un homenatge. I perquè bé hem d'acomiarar el senyor Terradelles!

No sabem a quins negocis es dedica el senyor Terradelles. Però si guin els que siguin, passarà el temps i la gent del seu barri, en veure'l passar, diran amb orgull als forasters:

—Veuen aquell senyor? Es del nostre barri i ha estat ministre.

VICAI

ART I ARTISTES

SALÓ DELS HUMORISTES

A les Galeries Empòrium, a la Plaça de la Cucurulla, s'ha obert, fins al 12 de febrer, un altre Saló d'Humoristes, ço és, de caricaturistes; perquè ara com ara, si bé els escriptors humoristes han trobat sovint la manera d'exposar-se ells mateixos, encara no han aconseguit d'exposar llurs treballs — que són molts i grossos—.

Són molts i grossos perquè l'humorisme escrit ha estat sempre menys protegit que l'humorisme plàstic, i ara darrerament, d'uns vint anys ençà, la poca protecció ha degenerat en excessiu menyspreu.

I, no obstant, l'humorisme en totes les seves formes, literàries i plàstiques, fou sempre el fort dels catalans. El nostre teatre fou principalment humorístic en els seus bons temps. El teatre de màgia, que féu tronar i ploure durant molts anys, fou principalment humorístic; i els nostres més famosos actors foren i segueixen essent actors còmics. La literatura catalana humorística té figures de primer rang, i el nostre poble és rialler per essència: li agrada enfolar el món pel costat còmic i fruit d'aquesta voluntat del riure que pervé de no trobar res tràgic ni dramàtic en la vida, i de constatar el ridícul de la tragèdia i del drama en un ambient refractari. El nostre públic omplia els teatres quan hi havien bons autors còmics i bons actors còmics a desdir, i els buidà tan aviat com els nostres autors es posaren a escriure «El Pagès de les Camèlies», «Els Desesperats» i tota la «llagrimèghia». Santiago Russinyol ens fa riure àdhuc quan escriu «La Mare» i Josep Pla no pot eixir de la literatura còmica sense degenerar.

La nostra caricatura fou hegemònica a Espanya. En certs moments no n'hi havia d'altra; en altres moments abocàvem a Madrid els nostres caricaturistes sobers; els que aquí no podien medrar, de tant dolents, allí eren els reis. N'exportàrem àdhuc a Ultramar. I quan a l'estranger es fan recensions de la caricatura mundial, Espanya hi figura amb noms exclusivament catalans.

Si doncs tots estem decantats a la bona vida, per què l'humorisme té cada dia menys protecció a casa nostra? És que tu, i tu, i aquell de més enllà, o el que sigui culpable d'aquest deseiximent, voldríeu que la caricatura catalana morís d'inanició, assassinada per tu, i tu, i aquell altre que faríeu moneda falsa per tal de poder fer-vos un panxó de somriure — i que arribaríeu a penjar la mare a canvi d'un bon panxó de riure? Si tots volem aquest palp de la vida contenta que ens dóna l'humorisme i si tots considerem així el tresor més preuat del nostre pas per aquesta vall de rialles, per què no ho adinerem millor? Cal donar a l'humorisme l'enorme importància que té, ja en si mateix, i la més enorme que té encara per a nosaltres, els catalans, grans «connaisseurs» i refinats catadors d'aquesta menja dels deus; perquè el dia que arribés a perdre el do de plasentejar i la prerogativa de tutejar la vida, perdriem probablement el motor de totes les nostres activitats, àdhuc d'aquelles que ens semblen fonamentals i que no ho són, perquè, repetim-ho, en el contribuent català no hi ha res de més bàsic i essencial que el bon humor.

Que l'humorisme català és bó, sa, fort i abundant us ho confirmà aquest Saló d'Humoristes, el millor que s'hagi celebrat a Barcelona. I justament quan els editors (ara se m'ha escapat el nom del culpable!) han fet més mans i més mànegues per aixafar la caricatura catalana. A l'exposició d'humoristes de les Galeries Empòrium veureu signatures a desdir, humorisme distingit, art depurat, originalitat, verbola, inclús escultura admirable, i pintura i tot, sense que una sola obra descarrili de la via humorística i vagi a caure en el decorativisme, en la carrincloneria o en el transcendentalisme negre de cirabotes il·lustrat. Aneu a veure aquest devessall d'humorisme impagable de tant de valor com té — però tanmateix pagueu-lo bé, considereu-lo, cerqueu-li la transcendència que ell no vol tenir i gustau-la. Veieu-s'hi, recomfoteu-s'hi, i, tot reconeguent que és ben nostre, feu-s'hi el vostre per tal que ho sigui més, etc. etcètera...

J. S.

TELÓ ENLAIRE

ESPANYOL

Mentre es prepara el segon número de «El Papitu Santpere», l'autèntic Papitu Santpere ha estrenat el «barrilesc vodevil de gran xibarrí», «L'Amo del Galliner o la cigala màgica».

Admira la fam de cigales que té el públic de l'Espanyol i la persistència amb què les hi serveix l'acabat empresari i actor senyor Santpere.

Cada dia donem un pas més en el camí de la procacitat i del mal gust teatrals. Els admiradors de «les cigales màgiques» creixen que és un gust.

Contagiem-nos de les expressions de la casa i diguem: «Va per ells el pollastre». Podríem dir: va per ells la cigala, per màgica que sigui!

ROMEA

Els posem l'anunci de franc. Segueix en aquest teatre català el triomf de: «El Misteri de la Quinta Avinguda».

Celebrarem que continuï i que les grans entrades de «El Misteri» lliurin als contribuents catalans de tot possible intent de subvenció a aquest especialíssim «Romea. Teatre Català».

NOU

Després de «La Señorita del Saxofón» i de «La Reina ha relliscado», els salts harmònics de la Nijiuska escombraran l'escenari del teatre Nou.

Els «Ballets Russos» de la Nijiuska porten altre vegada l'illusió del teatre que fa dies havíem perdut.

Els déus vulguin que els «Ballets Russos» no ens defraudin.

BARCELONA

Segueix el triomf de la Membrives en «Santa Teresa de Jesús», obra de poeta. Que n'hi hagi per dies.

APOLO

Misteris xinesos. Coses del Tibet i dels grans Lames. Un mandarí prodigi: Fu-Manxu.

No hem vist encara l'espectacle.

Es de desitjar que el misteriós mandarí Fu-Manxu no sigui de Sans i que els xinesos no siguem els espectadors.

Passa tantes vegades!

WORK

ESQUELLOTS

Els cobradors de tramvies es veuen negres per tornar canvis d'una o més pesetes.

Diuen que hi ha qui acapara la «calderilla».

¿Així estem?

¿Tan miserable és el nostre acaparador que ja s'ha de dedicar a les peces de cinc cèntims?

Francament, no ho entenem.

Han processat a «El Caballero Audaz».

Si nosaltres l'havíem de jutjar el condemnaríem a no escriure mai més.

La literatura hi sortiria guanyant.

La grip fa estralls.

Però és una grip enraonada, d'aquesta que en diuen benigne.

No ens hi podem enfadar.

El dia 23 de gener fou el sant d'en Llapissera.

Ningú no se'n va recordar. Ni la premsa addicta. Ni les persones de la bona societat.

L'any passat, per aquesta data, molts ho tingueren present: amics i enemics del règim: és a dir, bons i dolents.

Però les coses passen...

El poeta va dir que les «golondrinas» tornen.

En canvi, els dies de pompa monàrquica «esos no volverán».

La premsa gràfica francesa — i la italiana bastant — veu les coses de casa nostra d'una manera excepcional.

Com que els seus col·legues donen informacions d'Espanya agafades pels cabells, els reporters gràfics, per no quedar malament, inventen fotos espontànies de les nostres freqüents «revolucions».

Així més d'una vegada surten cases enrunades per a bastir-hi edificis moderns, i al peu hi posen els d'«allende la frontera»: «L'artilleria ha actuat enèrgicament».

Es molt de doldre, per ells, que l'incendi d'«El Siglo» no hagués ocorregut uns dies després de Reis. El dia 8, per exemple.

A hores d'ara hauríem batut el rècord de les revolucions.

Un «visca el rei» val cinc-centes pesetes.

Si el cridaner hi és tan aficionat que en profereix més de tres, creiem molt just una rebaixa. Per exemple, un mig per cent.

Ara, si com aquells tristos noiets de fa pocs dies a Madrid, criden i no tenen cap cèntim, s'imposa un càstig sever: la presó que els correspongui i un cinc-cents per cent d'augment.

A un pobre no li escauen certs visques.

Això és per a aquells noiets de casa bona: «señoritos», «chulos» i valents.

En un dia cinc atracaments i un mort. I diuen de Xicago, encara!

A l'últim no tindrà comparació.

Fa vint-i-quatre hores que no es troben bombes.

D'això se'n diu estar de sort.

NOCK

RESPOSTES PAGADES

P. Casas: L'article està bé, però nosaltres preferim treballs curts i del tot festius.—J. Lacambra: Anirà la poesia.—R. Camins: Envii articles més llargs de columna, si pot ésser, d'actualitat i del tot humorístic; res de tristeses.—M. Molins: El mateix li dic.—R. Tàpias, Josep Ros, C. Miró, ídem, ídem.—Pere Roqué: El dibuix no està mal, procurarem publicar-lo.—Joan Comerma: Li recomanem que un altre treball que envii sigui curtet i d'assumpte còmic; vosté si vol, ho fa bé.—S. Simó: S'insertarà.—Queden cartes per a contestar.

Núñez i C.^a, S. en C. S. Ramon, 6

OBRA NOVA

El problema Agrari Català

(OBRA DE GRAN ACTUALITAT)

DE

AMADEU ARAGAI

Comandes a la

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, 20

PREU: 3 PESSETES

CERVESERIA EUZKADI

PASSEIG DE GRACIA

(Cantonada a Caspe)

Nou establiment. Especialitzat en la cuina típica Vasca i Catalana, i la cervesa d'ITURRI GORRI i del país

Escopetes - Bicycles - Radio

Vendes a plaços i al comptat
(ES DESITJEN AGENTS)

J. BARÓ

Goya, 11

Tel. 73497

Barcelona

Sucursal a

Esparraguera

S. Antoni, 20

Restaurant CASA JOAN

El més popular i acreditat

LA CASA DE LA PAELLA VALENCIANA
(Especialitat de la casa)

Rambla de Santa Mònica, 21 i 23

Telèfon 23692

BA-TA-CLAN

Marquès del Duero, 85 - Tel. 31374
Tarda a les 8,30 :: Nit a les 9,30

Avui i dies seients: FORMIDABLES DEBUTS

Vera Frey - C. Marin - Marina López - Delvo and Delva
Zynaray et Monicla - EMILIA PRAXEDES

Tots els dies un alegre vodevil - Dancing d'1 a 4 matinada

Mobles i Matalassos

A TERMINIS i SENSE FIADOR

Carrer Santa Anna, 18 - Barcelona

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PELOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

DETALLS PER PROGRAMES

Especific de l'

ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)

(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la feblesa y molt efecàs per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinérgic i homo-estimulasa de les glándules intersticials. Producte plú riglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fosfurs, ni cantárides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dufrem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telèfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

Caruso, Fleta, Tito Schipa,
Pau Casals, Sagi-Barba,
etc., etc.

Totes les celebritats impressionen en
discos

La voz
de su amo

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

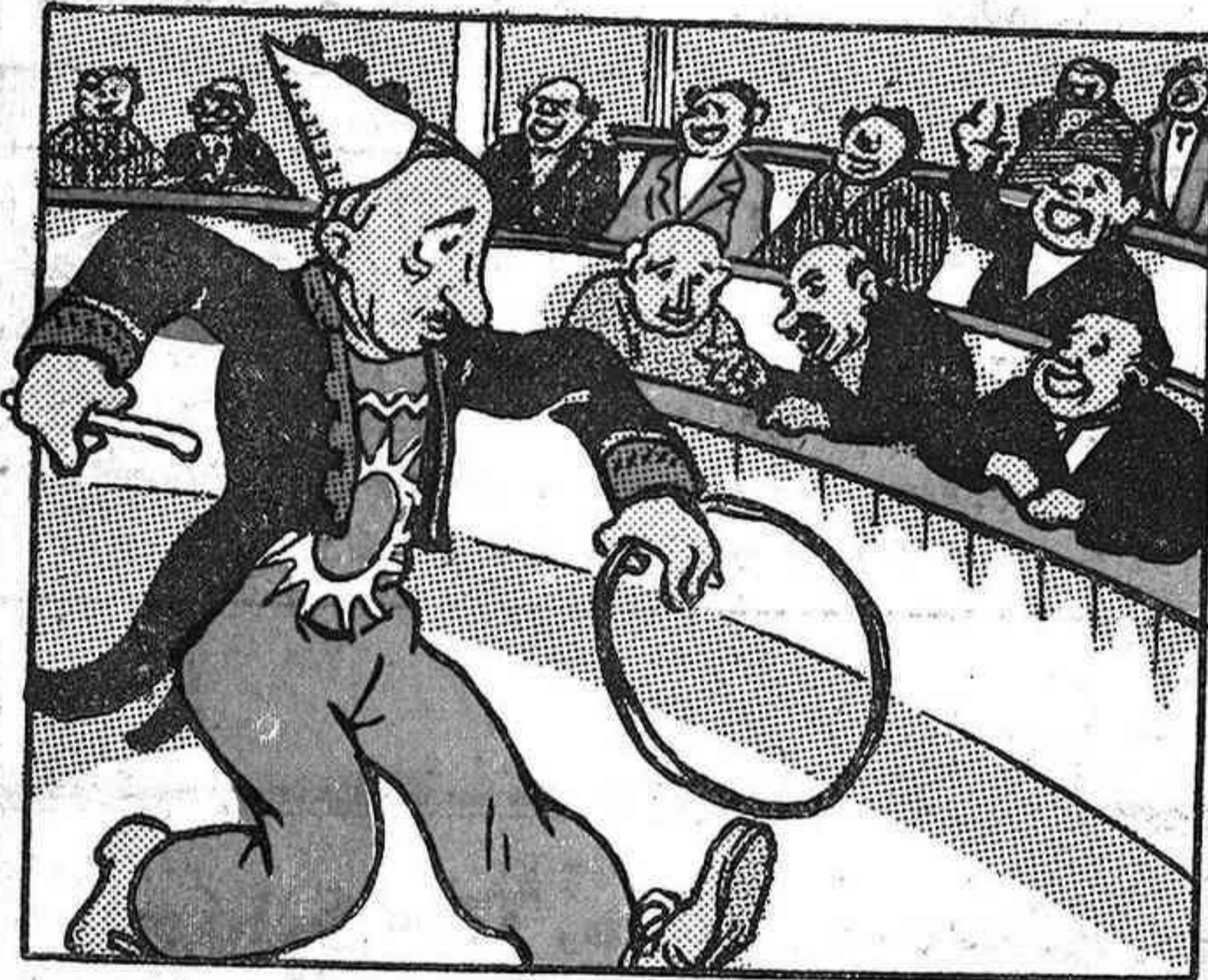
NOTES COMIQUES DE LA SETMANA

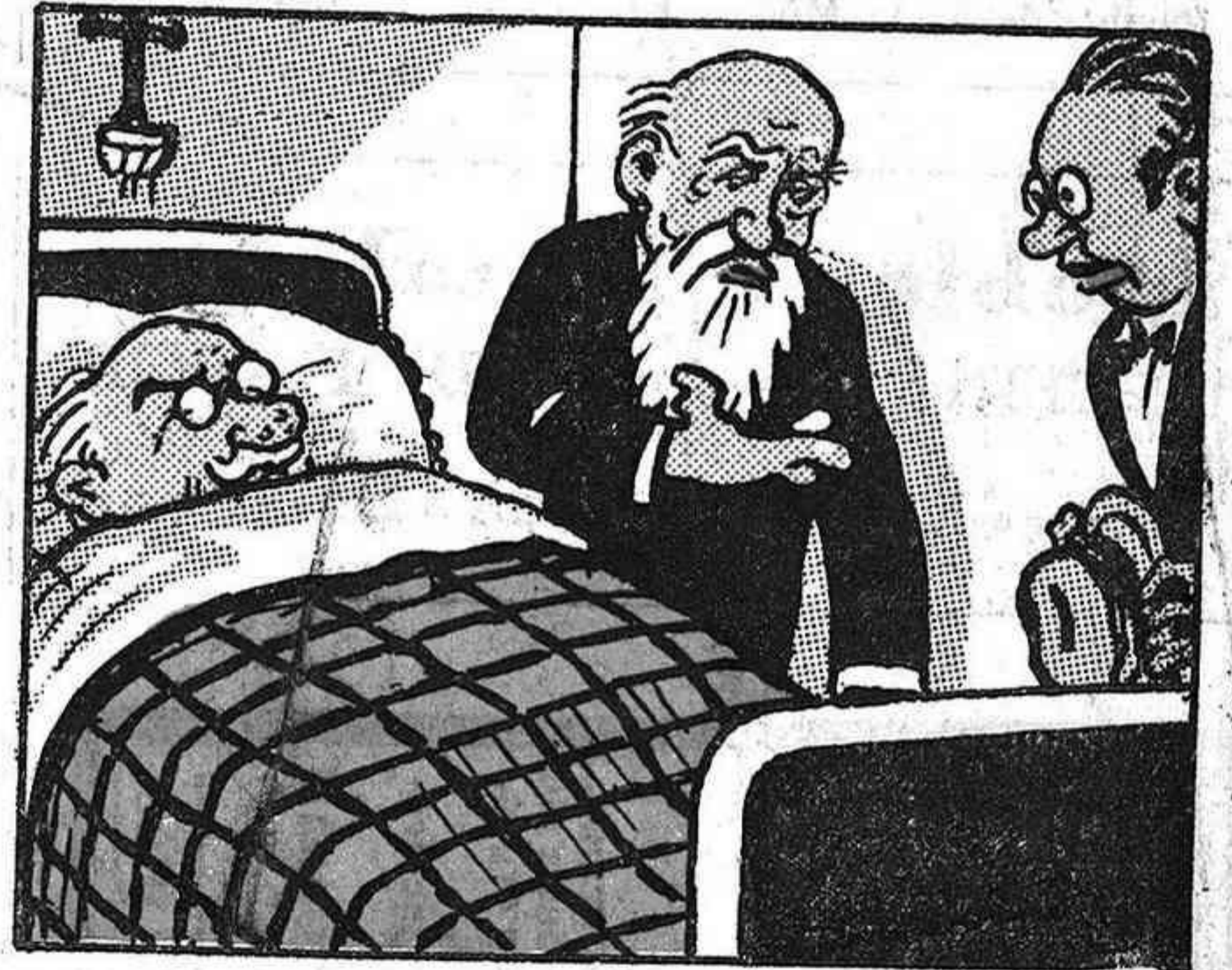
—Quina llàstima, senyor Moles, que no porti el gran Ibàñez! Tant com ens hauriem divertit!

Qui ho té en nèixer mai ho deixa. I en Royo serà «burro» mentre visqui.

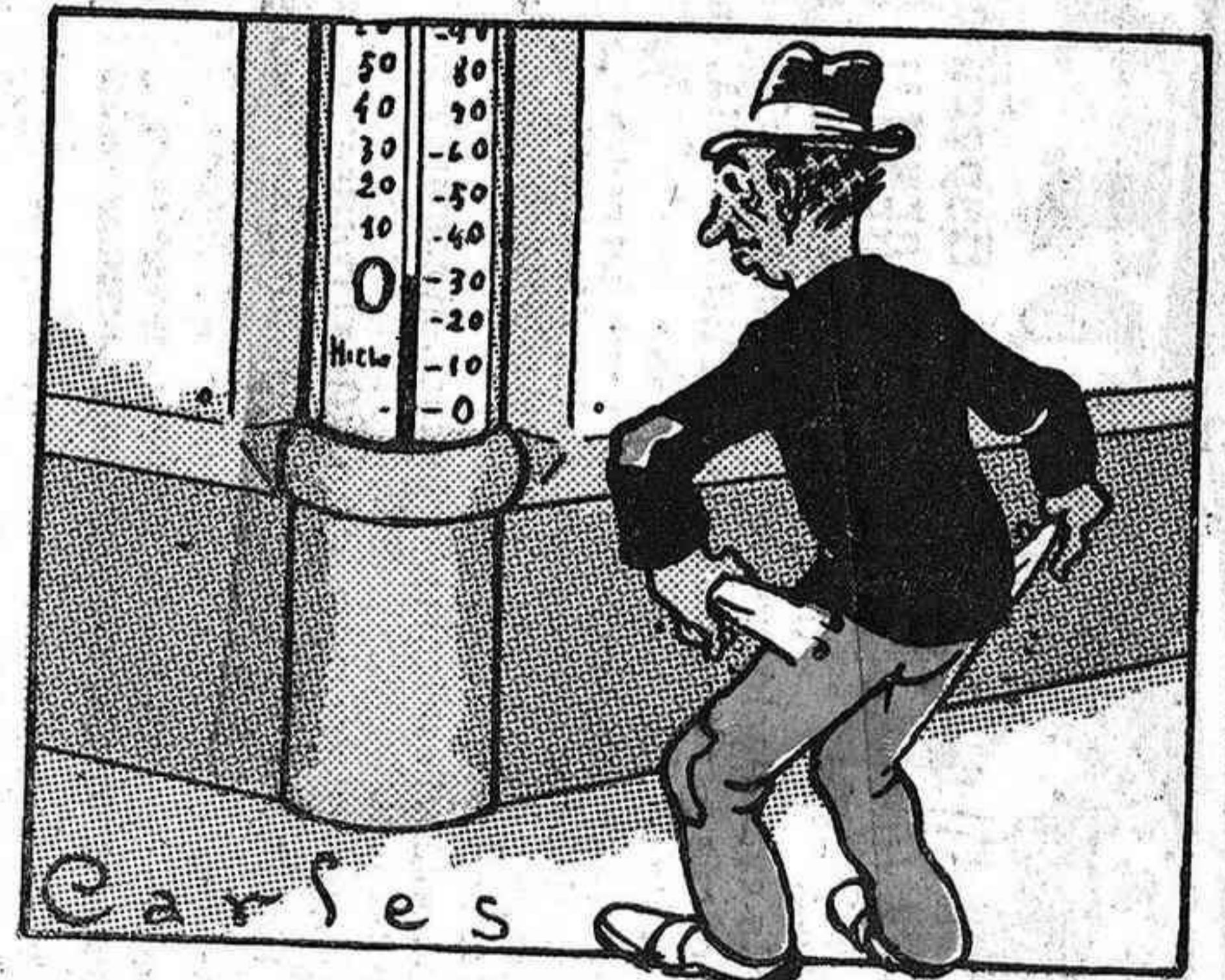
Ventosa i Calvell fent el pallasso al Parlament Català amb les seves intervencions.

—Es veu que està un xic malalt D. Ale, perquè aquesta setmana no ha demanat el Poder.

La nevada ha estat a prova de bomba per tot Espanya.

—Sota zero, igual com jo.